

Familie- og kulturkomiteen på Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Vår ref:
22/00355-1

Saksbehandler:
Mathias Lia Nordmoen

Dato:
28. april 2022

Barneombudets svar på representantforslag om bemanning i barnevernet, Rep. forslag 228 S (2021–2022)

1. Innledning

Barneombudet støtter representantforslaget om opptrappingsplan for bemanning med øremerkede midler, veiledende bemanningsnorm og utredning av faglig forsvarlig bemanning i institusjonsbarnevernet. Barneombudet har over tid fremholdt behovet for flere stillinger i kommunalt barnevern og krav til forsvarlig bemanning. Vi mener derfor disse tiltakene vil bidra til å styrke barnevernet.

Grunnloven og barnekonvensjonen forplikter staten til å sørge for at barn i Norge får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse. At Stortinget har valgt å delegere ansvaret for barnevernet til kommunen, fritar ikke staten for ansvaret. Barnevernet er en av våre viktigste velferdstjenester, og myndighetsutøvelsen er kompleks og krevende. Barnevernet har myndighet til å gjennomføre inngripende tvang mot barn og familier, og står i en særstilling blant våre kommunale tjenester. Stortinget har derfor et særlig ansvar for å påse at alle kommunale barneverntjenester til enhver tid er rustet til å ivareta oppgavene de er satt til å utføre.

Flere tilsyn med barneverntjenesten de siste årene har avdekket alvorlige mangler, og vist at barn ikke har fått nødvendig hjelp. Barnevernet har i tillegg fått flere og mer krevende arbeidsoppgaver, samtidig som antall bekymringsmeldinger har økt kraftig.¹ Det har også kommet flere oppgaver med barnevernsreform, og flere vil komme som en følge av ny barnevernlov. Kommunene har nå eksempelvis ansvar for all veiledning og oppfølging av fosterhjem.

2. Kommunalt barnevern

Et avgjørende premiss for en god barneverntjeneste er nok ansatte, med tilstrekkelig tid til å gjøre en god jobb. Dette er ikke tilfelle i alle kommuner, og Barneombudet har også før barnevernsreformen vært bekymret. Vi vet at 80 prosent av ansatte i kommunalt barnevern opplever at stor arbeidsmengde hindrer dem i å gjøre en god nok jobb.² To av tre

---

¹ Bekymringsmeldinger har økt med 56 prosent mellom 2008 og 2019

² Fellesorganisasjonens (FO) barnevernsundersøkelse fra 2015

barnevernledere sier at de ikke har nok saksbehandlere i sin tjeneste.³ Saksbehandlere i barnevernet kan ha ansvar for opptil 30-50 barn samtidig.⁴ Barne- og familiedepartementet har opplyst Stortinget om at 216 av landets 267 barneverntjenester i gjennomsnitt har mer enn 15 barn per ansatt, og at det må ansettes 1250 nye saksbehandlere i barnevernet for å nå nivået de ansatte mener er forsvarlig.⁵

I 2019 kom delrapport 4 fra «Forsøk med ny ansvarsfordeling mellom stat og kommune på barnevernområdet»⁶. Rapporten viser hvor krevende det er å bygge opp en god barneverntjeneste og understreker behovet for økte ressurser i kommunalt barnevern. Det kommer frem på side 95 at: «For kommunale barnevernstjenester med store behov for tiltak og manglende kapasitet vil økt ansvar, med større egenbetaling og flere oppgaver, i første rekke innebære økte utgifter og økt arbeidspress. Incentivene til reduserte kostnader vil styrkes, men handlingsrommet for å få det til vil reduseres med mindre barnevernet tilføres mer ressurser i en overgangsperiode». Det er også fremholdt i rapporten at god forebygging ikke nødvendigvis fører til færre inngripende saker. Det motsatte kan også være tilfellet, at godt forebyggende arbeid fører til flere saker, fordi mørketall reduseres. Forsvarlig bemanning er derfor avgjørende for å kunne redusere mørketall og for å kunne drive god forebygging.

På statsbudsjettet for 2022 ble tidligere øremerkede midler til stillinger i barnevernet overført til kommunenes rammetilskudd. Barneombudet var imot dette, og spilte inn at pengene da risikeres brukt til andre formål enn stillinger i barnevernet. Denne frykten har ikke blitt mindre, og vi har nylig mottatt informasjon om flere kommuner som nå opplever budsjettkutt som rammer tjenester til barn, unge og familier. Dette er alvorlig, og vi støtter derfor forslaget om en opptrappingsplan med øremerkede midler for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet i forslaget til statsbudsjett for 2023. Dette er etter vårt syn avgjørende for å kunne realisere intensjonene i barnevernsreformen.

Barneombudet mener en veiledende og samtidig forpliktende bemanningsnorm også vil være et nyttig statlig styringsverktøy. Vi støtter derfor forslaget om å innføre en veiledende bemanningsnorm der saksbehandler i det kommunale barnevernet ikke har ansvar for flere enn 15 barn.

3. Forsvarlig bemanning i institusjonsbarnevernet

Det er i dag stor ulikhet mellom den faglige oppfølgingen barn får på barnevernsinstitusjoner. Vi så i vår rapport «De tror vi er Shitkids» at det var store forskjeller i tilbudene til ungdom på institusjon, og at kvaliteten i oppfølging og behandling varierte.⁷ Det er i tillegg godt dokumentert at det er høy turnover for ansatte på institusjon.⁸ På denne bakgrunn støtter Barneombudet forslaget om at «regjeringen skal utrede hva faglig forsvarlig bemanning i institusjonsbarnevernet er».

³ <https://www.nifu.no/publications/1569768/>

⁴ [https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern_kommunemonitor/#/00/dekningsgrad-og-kapasitet#antall-barn-med-undersokelser-eller-tiltak-per-arsverk-\(2018\)](https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern_kommunemonitor/#/00/dekningsgrad-og-kapasitet#antall-barn-med-undersokelser-eller-tiltak-per-arsverk-(2018))

⁵ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=76220>

⁶ https://www.regjeringen.no/contentassets/b87f5a6b0e05436587c9110d2ac75884/folgeevaluering-av-forsok-med-ny-ansvarsfordeling-pa-barnevernomradet_endelig-rapport-01102019.pdf

⁷ <https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/De-tror-vi-er-shitkids.pdf>

⁸ Se for eksempel Fafo-rapport 2019:32

Med vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Mathias Lia Nordmoen
seniorrådgiver